

Передмова Квінсі Джонса

«Американський мрійник» — влучна назва для книжки Томмі, адже в цьому епітеті весь мій друг, усі місця й люди, завдяки яким він сформувався як особистість, усі можливості, які відкривалися для нас, коли ми не боялися пробувати. Стримуючи свою бурхливу джазову уяву, скажу лише: ця назва відображає, як Томмі завжди був на крок попереду — не визнавав меж, наважувався на поєднання культур і запроваджував нові правила. Це і зблизило нас 25 років тому, коли ми познайомилися.

Згадаймо 1990-ті. То були революційні роки в музиці. Пам'ятаю, я працював з моїми артистами в студії Hit Factory і погодився повечеряти із Томмі, коли нас познайомила моя дочка Кідада. У мене завжди була розвинена інтуїція. Ми спізналися у винятковий період — у вирі хіп-хопу й урбаністичного стилю життя. Талановиті люди, з якими я співпрацював у студії і журналі Vibe, проявляли себе вельми оригінальним способом і були справжніми. Кідада стала частиною того шаленого виру: вона працювала стилісткою журналу й для Томмі полювала на круті речі, надихала його як муза, а він привертав багато уваги. Він створював класичні речі, що сягали корінням вишуканого стилю Ліги плюща, додаючи елементи форменого одягу. Після надмірного блиску 1980-х то було свіже віяння. Звісно, дизайнери й раніше співпрацювали з музикантами. Цим уславилася ком-

панія Motown. Та в цьому випадку все було інакше — унікальне автентичне зіткнення музики й моди. Завважте, йдеться не про костюми, а про доступний, реалістичний одяг, який люди можуть носити. Томмі визнавав силу музики, протиставляв науку душі, розповідав, що музика здатна витягти таку дитину, як я, із гето і подарувати їй покликання й надію. Томмі знав, що через музику може донести ідею свого бренду світові. Це своєрідна магія. Отож того вечора в Нью-Йорку, коли ми сідали в мій «Лінкольн», я відчув щиру душу мого нового знайомого, повернувся до нього й мовив: «Чувак, ти здійсниш фурор».

Ми з Томмі одразу порозумілися, хоч походили із різних світів (я — голодранець із Чикаго, Томмі — хлопець з маленького містечка). Ми обоє починали з нічого і вміли тяжко працювати, розвиваючи важливі здібності й мислячи масштабно. Подолавши безліч перешкод у власній кар'єрі, я відчував, що із таким баченням і драйвом цей молодий чоловік досягне успіху.

Томмі виріс у маленькому місті в штаті Нью-Йорк у родині, де виснажені тяжкою працею батьки виховували дев'ятьох дітей. Любов Томмі до музики істотно вплинула на стиль його перших речей — від джинсів-кльош із персоналізованими нашивками до графічних футболок і барвистих курток, що були фішкою музикантів, якими він захоплювався. Томмі здобув омріяний успіх, потім зазнав фіаско, не зосередившись на фінансових показниках. Я часто повторюю: щоб вижити, треба розрізнати музику і музичний бізнес. Цей принцип діяв і для Томмі, та він набив гулі, засвоїв уроки, відкинув страхи і, найголовніше, не здався.

Я тоді ще не познайомився із Томмі, але кожен, хто бував на острові Мангеттен, бачив на Таймс-сквер білборд, що сповіщав про появу в місті нової людини. Реклама нагадувала дитячу гру «Шибениця». Крок той був рішучий, дехто навіть казав «нерозважливий», та я гадаю, що у житті, а в бізнесі й поготів, треба завжди мати сміливість дослухатися до свого серця і втілювати свої мрії. Про думку інших дбати не доводиться, адже ви будете і створюєте те, чого раніше не існувало. Йдеться про ризики. І, коли їх не боятися, шанси на успіх суттєво зростають. Я не раз чув від Томмі, що посередність для нього не варіант, і з роками

це не змінювалося. Робота, що вимагає величезних зусиль і напруження, — нелегка, це вам будь-хто скаже. Томмі не боявся труднощів.

Протягом багатьох років я спостерігав, як Томмі знаходив час для своїх дітей, заохочував їх шукати власне покликання. Так само він заохочував і мою дочку. Завдяки Томмі Кідада набула впевненості в собі й наважилася прислухатися до своєї інтуїції. Томмі дав платформу для її талантів, і вона стала бізнесвумен, якою їй судилося бути.

Я з усмішкою згадую ті дні, коли ми з Томмі познайомилися і почали співпрацювати. Разом з неймовірними артистами ми створювали культові речі в поп-культурі і зробили революцію в сучасному маркетингу. Подумати лишень: поп-король позував на обкладинці Vibe у светрі від Томмі Гілфігера; Енді Гілфігер і Кідада возили Алію, Марка Ронсона і Кейт Гадсон в автобусний тур для показів мод по всій країні; а Шеріл Кроу, Брітні Спірс та учасники гурту The Rolling Stones вбиралися на тури в одяг Томмі. Ми були першовідкривачами, які поділяли таку філософію: музика й мода не тільки пов'язані, а й життєво необхідні одна одній.

Томмі видерся на самісіньку верхівку, і, гадаю, нашу дружбу зміцнювало те, що він прагнув ділитися здобутим. Він ніколи не забував свого походження, і філантропія була й залишається великою частиною його життя. Ми разом підтримували програму Lifebeat, фонд We Are Family та шоу Dream Concert для збору коштів на меморіальний фонд Мартіна Лютера Кінга-молодшого. Через Фонд Томмі Гілфігера, а нині Tommy Cares, мій друг роками підтримує безліч проектів та ініціатив, що змінюють життя людей. Томмі не лише випикує чеки: він надихає та заохочує своїх працівників до важливих справ, подвоює кожне їхнє пожертвування і робить особистий внесок.

Хтось колись сказав мені, що людина проходить у житті три етапи: гонитву за матеріалізмом, гонитву за владою і нарешті — етап, коли виникає бажання віддавати, не очікуючи натомість нічого, крім почуття щастя. От у цьому й полягає «американська мрія», і Томмі Гілфігер її втілює.

Вітаю, брате! Люблю тебе, чувак.

БУРХЛИВА УЯВА

*Dreaming
Big!*

Я завше планував утечу. Я був мрійником. Подумки переносився в інші місцини. Як мені тишком-нишком вибратися зі школи до обіду? Куди я піду на вихідних? Де буде вечірка? Мені мріялося про автівки, спорт, дівчат; про те, як я зароблятиму гроші, насолоджуватимуся життям, як стану рок-зіркою. Я уявляв себе на борту корабля, що прямує на Багами: відчував вітер, що дме в лице, чув тріпотіння вітрил, здіймав очі до високої щогли, білих хмар і блакитного неба. Я навсправжки був на тому кораблі.

Я мав вісім братів і сестер. Одного недільного ранку батько віз нас усіх на лижний курорт у Пенсильванії, Дентон-Гілл, напхавши багажник і дах легкового фургона спорядженням. Поки кожен силкувався привернути до себе увагу, я задивився у вікно й побачив хатинку попід горою. Я уявив себе в тій хатинці, от тільки в моїй уяві вона була оздоблена, як швейцарське шале, а всередині у великому кам'яному каміні потріскував вогонь. Мої лижі лежали на ганку, готові до пригод. Я хотів потрапити в лижний патруль, тож уявив, що в моєму наплічнику — швейцарський армійський ніж, набір першої медичної допомоги, вокі-токі* та намет. Я відчував запах хвойних дерев, що височіли

* Переносний приймально-передавальний радіопристрій (портативна радіостанція). — Прим. ред.

довкруз, бачив сріблясто-білий сніг. Не знаю, звідки бралися всі ті деталі в моїй голові. Я обождував мультфільми Волта Діснея, то, певно, з них. А, може, із фільму «Звуки музики» (The Sound of Music). Я так часто мріяв, що розвинув собі фотографічну пам'ять: побачив картинку, клацнув очима, і вона назавше закарбувалася в пам'яті. Кольори, відчуття, блиски, зеленкуватий наліт — усе зберігалось в моїй пам'яті.

Мій батько Річард, годинникар і ювелір, не схильний був фантазувати. Він сказав, що я повинен опанувати якесь ремесло, щоб потім мати стабільну роботу й заробляти на життя.

«А що таке “ремесло”?»

«Вивчишся на механіка, попрацюєш в автомайстерні чи слюсарем станеш».

Я не хотів бути роботом: щоранку вставати й робити одне й те саме. Автомайстерня — це цікавіше за уроки алгебри, але не дуже весело. А я прагнув веселощів.

Удома було невесело.

Я народився 1951 року й виріс в Ельмірі, що в штаті Нью-Йорк. Наша родина займала половину заблокованого будинку на 921 Лорел-стрит, неподалік Пенсильванія-авеню. Мій батько походив з німецько-швейцарської родини; а мамині батьки — з Ірландії й Шотландії. Дівоче прізвище бабусі по матері — Бернс, і за шотландською лінією нашого роду ми нібито нащадки поета Роберта Бернса, але вдома про це ніколи не говорили, бо ж Роббі мав репутацію бабія і пияка. Щовечора наша родина з одинадцяти осіб збиралася вечеряти за великим столом, де панував безлад. Завжди були немовлята, що сиділи в стільчиках для годування; я дражнив сестер, намагаючись розсмішити; хтось із братів носився круг столу; гомін, високий рівень шуму. Та коли батько вертався додому й грюкав кулаком об стіл, усі замовкали. Він сідав останнім і зазвичай був не в гуморі. Ми всі нервувалися в його присутності, і від того хихотіли. Він дратувався, змушуючи нас хихотіти ще більше, і робився ще сердитішим. Ми щовечора намагалися стримуватися, та щовечора мимохіть розлючували батька.

Зостаючись самі, ми питали маму: «Чому тато такий сердитий?». Наша мама Вірджинія працювала медсестрою у вечірню

зміну із шостої до одинадцятої, приходила додому, готувала для всіх сніданок, не висипалася, але завжди і скрізь бачила позитив. Вона була мініатюрною жіночкою із каштановим волоссям. Одне око в неї було зелене, друге — каре. А ще вона була доброю, ніжною, чуйною й лагідною — святою.

«У тата в майстерні кондиціонер, а додому він повертається в задуху, тут кондиціонера нема, серденько» — так пояснювала батькова дратівливість улітку. «Любий, то від того, що під'їзна дорога не розчищена й слизько заїжджати у двір» — таким було пояснення взимку. Тато був не в гуморі за будь-якої пори року, взагалі-то майже завжди.

Батько любив гуляти із друзяками. Вони грали в карти, займалися стендовою стрільбою, ходили в бар і робили ставки на спорт. Його життя вирувало поза домом: він був гарним, бездоганно вдягався, і всі знайомі його любили. Із сусідами, клієнтами й друзями він був чарівливим. Удома ж ставав геть іншою людиною — таким його бачили тільки ми. Утримувати велику родину недешево: батьки мусили виплачувати іпотеку й одягати дев'ятьох дітей. Батько виховувався в сім'ї протестантів, а побравшись із мамою, прийняв католицизм. Річард Гілфігер дотримувався правил, але, напевно, був незадоволений своїм життям. З нього вийшов добрий годувальник родини із такою кількістю дітей, та сумніваюся, що він хотів мати аж дев'ятеро. Вертаючись додому, батько стикався з реальністю. Щовечора, почувши, як під'їжджає його автівка, ми розбігалися й притихали.

Якщо я залишав велосипед на під'їзній доріжці, якщо мене взуття валялося на сходах, а не на місці в моїй кімнаті, якщо я давав стусана сестрі, тато карав і ляскав мене — і то добряче (років із п'яти до одинадцяти таке зі мною траплялося десь раз на тиждень). Я ненавидів і боявся батька, а його присутність мене зроду не тішила. Я навчився вправно ховатися від батька, коли той був удома. Я робився фантомом, привидом — волів уникати його весь час, бо неможливо було вгадати, коли він виявить мою шкоду і насвариться.

Моя мама була доброю і сповненою любові — їй не подобалися фізичні покарання. Вона знала, що це неправильно, і на-

магалася захистити мене, стиха кажучи чоловікові: «Годі». Мама силкувалася згладжувати наші стосунки, але я постійно хвилювався, що так чи сяк чимось його роздратую, і мої побоювання щотижня підтверджувалися. Чи був я найкращою версією себе, чи справді нечемою, батько все одно щодня вселяв у мене страх.

Коли в сім'ї дев'ятеро дітей, це нелегко. У кожного з нас була вдома своя роль, та в цьому розподілі — ані сенсу, ані ладу. Найстарша Кейті була креативною й мала чудовий смак. Вона весь час щось переставляла в хаті: туди лампу, сюди столик, а канапу перетягнуто до другої стінки. У неї скрізь було чисто, і вчилася вона так, як того вимагав батько. Кейті добре розуміла цінність статків, бо ми їх не мали. Вона звертала увагу, як одягаються інші люди, де і як живуть: «Дивіться, яка в них гарна машина»; «У них ошатний будинок із басейном»; «Їхній батько — лікар. Мабуть, вони заможні». Старша сестра передала це розуміння й мені. Ми придивлялися до гарно вбраних, доглянутих дітей бізнесменів, що мешкали в розкішних будинках, і думали собі: «Вони досконалі».

У старших класах Кейті ходила на проби, щоби потрапити в команду чирлідерів. То був час, коли дівчата-чирлідери вважалися уособленням краси. Кейті вельми засмутилася, коли її не взяли. Але вона була вправною гімнасткою, тож їй запропонували роль «синього диявола» — символу ельмірської старшої школи Free Academy. Моя сестра була дуже вродливою, але ніколи не вважала, що гарно виглядає. Вона не усвідомлювала своєї краси.

Я народився другою дитиною, був на два роки меншим за сестру і все робив неправильно. Моє шкільне навчання виявилось повним фіаско, і зі спортом, хоч як старанно й пристрасно я грав, теж не склалося. Батькові це завдавало нестерпного болю. Один його найкращий друга Морі Коллінз мав сина Чарлі, що був успішним спортсменом. Морі без утаву розповідав про Чарлі і його футбол. Гадаю, татові це дошкуляло, бо мною він не міг похвалитися. Тренери казали мені: «Ти занизький для баскетболу» або «Ти недостатньо кремезний для футболу», а бейсбол мені не подобався. У мене ні до чого не було хисту. Тато любив нахва-

лювати інших хлопців нашого району («Томмі Лінч — крутий!»; «Скотті Веллівер — класний пацан!»; «Джимі Роджерс — чудовий баскетболіст!»), а потім зміряти мене презирливим поглядом. Я не знав, чим не догодив батькові, але десь до кінця середньої школи зрозумів: я не годен зробити нічого, що спонукало б його подивитися на мене позитивно. Отож я забив.

Моя сестра Дороті народилася через рік після мене. Її назвали Дороті на честь батькової матері, але ім'я Сьюзі їй подобалося більше, тож вона вимагала, щоб так до неї і зверталися. Відтоді вона Сьюзі. Третя дитина була розумницею сім'ї. Допитлива, невгамовна і популярна — аж ніяк не «книжковий хробак», а втім, не припиняла всіх дивувати блискучими оцінками. Сьюзі була кмітливою, на все мала відповідь, і її завше оточувала купа друзів. Батько був до неї прихильним, позаяк у дитинстві вона часто хворіла, а в підлітковому віці в неї діагностували розсіяний склероз.

А я тим часом був мрійником — мусив бути, бо не міг зрозуміти те, що легко давалося іншим. Англійська, історія, математика — я не в'їжджав у тексти. Коли намагався почитати книжку, осилював хіба кілька сторінок розділу, тоді починав читати сторінку знизу вгору. Очі стрибали з рядка на рядок, я спинявся на середині сторінки і перечитував, рухаючись назад угору. Деколи я починав читати праву сторінку розвороту, причому із кінця — це відбувалося мимоволі, я не мав над цим контролю.

Я хотів учитися, був знаттєлюбним — неймовірно допитливим. Мене завжди надзвичайно цікавило, що діється навкруги. Не маючи змоги сприймати інформацію так, як інші (діагноз «дислексія» мені поставили значно пізніше), я вловлював настрій, вирази обличчя й мову тіла — так у мене з'явився особистий радар для виживання. А про людське око мені доводилося прикидатися.

У старших класах я сидів на уроці пана Губера і думав про що завгодно, крім алгебри. Для мене то була суцільна бентега: $2x$ поділити на u , квадрат числа, квадратний корінь... А я тим часом переймався тільки одним: «Коли я це витримаю, потім доведеться йти на геометрію!». Я ніяк не міг зосередитися; намагаючись